

Veldpolitie tegenpool groene criminaliteit

Wildstroperij, illegale vogelvangst, „zwart” vissen en vissstropen, uitsteken en afsnijden van beschermde planten in grote hoeveelheden, het illegaal invoeren en verhandelen van beschermde dieren... Dit zijn maar enkele voorbeelden van de gevallen waarmee de veldpolitiemannen worden geconfronteerd. Daarnaast zijn er zaken als illegaal vuurwapenbezit en milieudelicten, zelfs in grote aantallen. Het stropen, het illegaal vissen en vangen van vogeltjes is niet iets van de laatste jaren. Vroeger leefden velen er van. Omgeven met een romantische waas zijn echter de legendarische stroper en de even beroemde veldwachter de geschiedenis ingegaan. Na de Tweede Wereldoorlog zijn steeds meer personen, praat maar

iets voor de veldpolitie.
(Foto Mastenbroek)

over criminelen, met de nodige vuurwapens uit puur winstbejag het veld ingegaan om vooral groot wild te schieten. Daarbij is het tot harde confrontaties met de veldpolitie gekomen. De stropers hebben niet geschroomd op de politie te schieten of met hun aftandse „Amerikanen”, politie-auto's van de weg te rammen.

In het midden van de vijftiger jaren heeft vooral op de Veluwe, de wildstroperij zodanige vormen aangenomen dat de toenmalige Minister van Justitie, L.A. Donker, aandrang op maatregelen. Op 29 mei 1955 schreef hij een brief aan de Algemeen Inspecteur van het Korps Rijkspolitie, waarin hij meedeelde het nodig te achten dat op korte termijn maatregelen werden genomen om de wildstroperij te beteugelen. Zeventien dagen later was de zaak rond (zo vlug ging dat toen nog). Op 15 augustus 1955 werd het eerste velddetachement geformeerd en kon de intensieve bestrijding van de wildstroperij beginnen.

Een tien man sterk team, onder leiding van de toenmalige majoor jhr. B.W.F. de Beaufort, een legendarische R.P. officier, werd gestationeerd in het Jachthuis te Hoog Soeren. Materieel werd aangesleept, uitrustingstukken werden vergaard en het detachement, in de volksmond al snel „Vliegende Brigade” genoemd, kon aan de slag.

Het succes bleek een half jaar later. De excessen op het gebied van de wildstroperij waren zo rigoureus aangepakt dat het detachement tot drie man kon worden teruggebracht. Dit succes bleef niet onopgemerkt. De gerichte aanpak van de wildstroperij, maar ook de succesvolle controles op de naleving van Vogelwet en Visserijwet, leidden tot de oprichting van uiteindelijk zeven groepen van wat nu veldpolitie heet.

Rozegeur

Natuurlijk was niet alles rozegeur en maneschijn. Menigmaal werd in

het immer zuinige Korps Rijkspolitie met de ogen geknipperd als weer een dienstauto de confrontatie met het stropersgilde niet had doorstaan of werden wenkbrauwen gefronst bij het aantal verreden liters benzine en de gemaakte overuren. Het feit dat zeven groepen soms niet één maar vaak meer districten dienden, begon zich te wreken. Hoge kosten, veel tijdverlies, veel minder effectieve uren en tegelijkertijd een op de politie bezuinigende overheid, maakten het functioneren van de veldpolitie steeds moeilijker. Het zwaard van Damocles kwam in 1988 in zicht. Ophefing van de veldpolitie werd overwogen. In plaats daarvan zouden zestien staffunctionarissen „milieu” op districtsniveau, de kar moeten gaan trekken. Ondersteund door deze milieufunctionarissen op districtsniveau, zouden de landgroepen zonder kwaliteitsverlies de taken van de veldpolitie kunnen overnemen. Zo luidde het in een voortgangsnootitie van de Commissie Budget Korps Rijkspolitie.

Nu echter duidelijk wordt dat het Korps Rijkspolitie mogelijk zo'n 1200 mannen/vrouwen zal inleveren, terwijl nog lang niet overal de veld- en milieuwetten tot de generale politietaak worden gerekend, lijkt het meer dan zinvol de veldpolitiegroepen te sparen. De specialistische kennis, de contacten die verloren gaan, kunnen niet door uitgedunde landgroepen worden opgevangen.

De samenhang tussen de veldwetten en de milieuwetgeving is dermate groot en de wetgeving zo ingewikkeld dat, gekoppeld aan elk district, een actieve velden milieupolitiegroep een centrale plaats kan innemen. De groep zou niet alleen zelf actie kunnen ondernemen maar sturend en initieënd, als een spin in het web, de landgroepen kunnen bijstaan op dit zo ingewikkeld terrein.

Met name het opzetten van milieuitvoeringsplannen, het coördineren van acties, samen met politiecollega's, jachttopzichters of bij milieudelicten met re-

gionale milieu-inspecties, zou tot de taak van de „districts” veld- en milieupolitie kunnen gaan horen.

Activiteiten

In 1988 was er, evenals in voorgaande jaren, een scala aan activiteiten en incidenten waarin de veldpolitiegroepen gewikkeld raakten. De stroperij met zogenaamde lange honden bleek zich, met name in het zuid-oosten en midden van het land, verder uit te breiden. Alleen al in het district Limburg werden tien lange honden in beslag genomen. Uiteraard kostte het op heterdaad betrappen van stropers met lange honden, veel tijd en inzet en het lukte lang niet altijd om deze water-vlugge dieren in beslag te nemen. Vaak wordt bij deze vorm van stroperij gebruik gemaakt van diverse voertuigen, personen en honden. Er zijn gevallen bekend waarbij gestroopt werd door meer dan tien personen, twee tot drie personen-auto's en vier tot vijf hazewindhonden (meestal greyhounds of whip-pets).

De werkwijze is brutaal en agressief, vaak met criminele neveneffecten: de daders hebben antecedenten op het gebied van het Wetboek van Strafrecht, de Vuurwapenwet en de Jachtwet. Aan stoptekens wordt vrijwel nooit voldaan en staandehouding gaat veelal gepaard met verbaal of fysiek geweld. Mocht het lukken tot inbeslagname van honden over te gaan, dan komt het voor dat de honden bij de opslaghouder worden onvreemd. Het spel kan dus weer van vooraf aan beginnen.

Door intensief toezicht en gerichte controles lijkt het erop dat de wildstroperij en illegale vogelvangst zich verplaatst naar gebieden waar dergelijke activiteiten traditioneel minder voorkomen.

Krijgt de ene veldpolitiegroep dan de handen meer vrij voor milieudelicten, een andere groep krijgt plotseling te maken met een enorme stijging van het aantal overtredingen van de veldwetten.

Het blijkt dat een vrij grote groep vogelvaarders vanuit Limburg en Noord Brabant naar midden- en west-Nederland trekt om te vangen. Daarbij is met name het rivierengebied populair, voornamelijk voor het vangen van een geliefde inheemse vogel: de putter. In alle gevallen is duidelijk dat het illegaal voorhanden hebben van

vuurwapens toeneemt. Vuurwapens van allerlei kaliber worden zeer regelmatig aangetroffen en inbeslaggenomen.

In waterrijke gebieden wordt extra aandacht besteed aan de naleving van de bepalingen van de Visserijwet. Het lijkt erop dat minder vissers worden aangetroffen, met name in die gebieden waarover in verband met watervervuiling en de slechte kwaliteit van de vis negatieve berichten zijn verschenen. Toch zijn hier méér dan duizend overtreders bekend!

Het aantal sportvissers schijnt de laatste twee jaar terug te lopen. Ondanks een verruiming van mogelijkheden, zoals het nachtvisserij en de wijziging van de aassoorten, neemt deze vrijetijdsbesteding af.

In gebieden waar beroepsvissers actief zijn, levert intensief toezicht op vissstroken een positief effect op. De schade aan vistuig is er met duizenden guldens teruggelopen terwijl aanmerkelijk minder vis uit de fuiken is verdwenen.

Milieuwetten

Een aantal medewerkers van veldpolitiegroepen fungeren als „opstapper” bij de milieuvluchten, welke door de Dienst Luchtvaart van het Korps Rijkspolitie worden uitgevoerd. Deze werkwijze blijkt bijzonder effectief!

Het gevolg is dat in sommige districten het aantal processen-verbaal van milieudelicten aanmerke-

lijk is toegenomen. Het natte voorjaar van 1988 heeft tot gevolg gehad dat veel boeren met acute mestoverschotten te maken hebben gekregen en lozen op een oppervlaktewater soms als oplossing hebben gekozen.

„Toppers” van 1000 tot 1500 m³ (illegaal) geloosd drijfmest zijn geconstateerd. In met name de zuidelijke grensgebieden (België) heeft de veldpolitie druk geassisteerd bij grenscontroles in verband met illegale in- en uitvoer van chemisch (en ander) afval.

In beslag genomen

In totaal zijn door de relatief kleine veldpolitiegroepen in 1988 zo'n 235 vuurwapens in beslag genomen. Daarnaast nog 95 stuks andersoortig wapentuig, bijna 120.000 stuks munitie en zo'n 1500 „verboden” middelen ter uitoefening van de jacht, vogelvangst of visserij.

Het aantal in beslaggenomen stuks wild bedroeg 262, het aantal vogels 4426.

Daarnaast hebben inbeslaggenomen beschermde planten niet op het tableau ontbroken. Verder auto's, een terreinmotor, diergeneesmiddelen en zend- en ontvangstinstallaties. Dan nog zijn liefst tien zeehonden en nog meer „lange” honden „ingerekend”.

De in 1988 opgemaakte processen-verbaal staan opgesomd op pagina 68.

Niek Waterschoot

Aanpak van wildstroperij is een specialisme!
(Foto Veldpolitie Bostel)